

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-uteza 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fogadhatók el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-uteza 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe itor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-uteza 24. sz., nemkülönbén minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A tiszolezi színelőadás.

Igaza van Batizfalvainak, midőn egyik földrajzi művében kimondja, hogy „Gömörmegye Magyarország kicsinyben“. Mert akár nemzetiségi, akár vallásfelekezeti, akár földrajzi viszonyait tekintjük, ugyanazon elemekkel találkozunk itt is, mint a haza területén. Van megyénknek életerős birtokos osztálya, van előretörékvő polgársága, vannak tudósai, képzett iparosai; vannak magyar, német és tót ajku lakosai; a hazában található vallásfelekezeteknek majd mindenike képviselve határai között.

Ugyaníly változatosságot találhatunk geographiailag is e megyében. — Vannak széles buzatermő völgyei, vannak híres bortermő hegyei, s különféle beeses és nemes érczet termelő bérézei. De mert közönséget különböző nemzetiséghez és többféle felekezethez tartozó polgárok alkotják: minden oly mozgalom, mely itt vagy ott a művelődés, testvéries egyetértés, fejlesztés és erősítését célozza, megérdemli figyelmünket, mert hiszen mi kizárólag a közügy szolgálatában állunk.

E czél lebegett szemünk előtt akkor, midőn hosszas lőtás-futás után sikerült egy színelőadást keríteni azon színelőadásról, melyet Tiszolezon karácsony másodnapján rendeztek.

Mily sokat tud ez egyszerű színelőadás!

Legelőször is megtudjuk, hogy Fredro Sándor grófnak, a híres orosz színműírónak egyik három felvonásos vígjátéka, a „Dámák és huszárok“ került színre Fracziéi János fordításában.

A mű ellen, melyet mi is ismerünk, nem lehet valami nagy kifogásunk, azonban azt alig hisszük, hogy e munka kellő tapintattal lett volna kiválasztva, mert oly kifejezések fordulnak elő benne, — mikre pedig a fordító is kiváló súlyt fektetett, — hogy annak hallatára tisztességes ember kénytelen elpirulni. Minél fogva nyíltan kimondjuk, hogy épen tótajku polgártársaink tiszta erkölcsi felfogása ellen elkövetett merényletnek tartjuk e darab színrehozatalát, mert szerintünk nem a kétértelmű, sokszor illemsértő kifeje-

zésekkel lehet és kell is a hallgatóságot gyönyörködtetni, mert hiszen ezekben különösen a kevésbé művelt osztálynak úgy is van elégrésze, hanem mindenek előtt meg kell vele ismertetni a szépet, a nemes, a lélekemelőt, hogy így a műveltséget mielőbb megkedvelje és elsajátítsa.

E tévesztett lépésre annai inkább figyelmeztetnünk kell épen tótajku polgártársainkat, mert még az ilyen előadások az ujdonság varázsával hatván rájuk, igen könnyen elhihetnék, hogy a mi sikamlós és illemsértő, az egyszersmind nemesen is gyönyörködtető lehet.

Azokban mond meg e színelőadás egyebet is. — Elmondja ugyanis azt, hogy az egyes nevek után nem a tónyelvben otthonos képzők vannak függesztve, hanem azok, melyek határozottan az orosz nyelvben szerepelnek.

Mi úgy tudjuk s feltételezzük, hogy Tiszolezon is tudják azt, hogy van Magyarországon egy tót közművelődési egyesület, melyet kiváló magyar emberek szerveztek és alapítottak azért, hogy a tónyelvet irodalmilag is műveljék, hogy tótajku polgártársaink saját anyanyelvükön is olvashassák a kiváló irodalmi műveket. — S épen ezért méltán kérdezhettük azoktól, kik e színelőadást összeállították, hogy mennyiben tartják a fentemlített egyesület céljaival s a tót ajku polgároknak anyanyelvük iránt tanúsított ragaszkodásával megegyeztetőnek elvetni a tótképzőket csak azért, hogy egyesek rüssophil tendenciájuknak kifejezést adjanak?

Ez erőszakos eljárás ellen épen azoknak kellene első sorban tiltakozniuk, kik a tót nyelvet vallják anyanyelvöknek, ha az ehez való ragaszkodás öszinte és szívből eredő, nem pedig a magyar állameszme s az ország hivatalos nyelve iránt itt-ott tapasztalt ellenszenv annak valódi alapja. — Várjuk az óvat!

Válasz a „Felelet“-re.

A kedves karácsonyi ünnepek alkalmából szent kötelességem egy kisded, elzárt faluba kényszerítvén távozni,

S ha napra száll: napig repülj!
Mert a muzsát a földi ember
A porban turkáló szellemmel
Ölelni bírnai nem fogta soha.

Tudjátok-e mi az: remélni? . . .
— Midőn az ember éhhalállal közd
Es tört szívébe ütni képtelen.
Szeme keresi a jövőt
A melyben enyhítő falatra lel.

Tudjátok-e mi az a kétség?
— Száz körmü szörny, mely körmeit
Kebükre csapva ássa ássa
Miként hiéna holtak sirját.
Es ássa, ássa mind addig a míg
Mégkapja szívünk annyi érzelem
Sok dráma kínese telt koporsóját.
Es rendre fojtogatja meg
A benne rejülő nyüzsgő vágyakat,
Hitet, szerelmet! . . . Hajli, de nines erőd
Csont karjainknak visszatartani
A kétkezés száz körmü állatát
Mert a remény e szörny iker nővére
Egy-egy halottba újra életet önt
De csak azért, hogy bátyja újra fojtsa meg . . .
—s.

Az áruló szív.

— Poe Edgar Allan után. —

Ugy van, rémitő ideges voltam akkor, s még most is az vagyok, de azért nem következik, hogy örült legyek! A szenvedés érkeimre nem hatott eltompítólag, vagy szétrombolólag, hanem ellenkezőleg sokkal éleesebbé tette azokat. Különösen a hallásom, annyira finommá lett, hogy mindent meghallottam, a mi csak égen, földön, sőt a pokolban történt. Hogyan lehetnék hát örült. Hiszem meghal-gathatják, hogy milyen értelmesen és nyugodtan fogom az egész történetet elbeszélni!

Hogyan jöttem először arra a gondolatra, nem tudom

csak későn olvashattam azt a cikket, melyben Borbély László ur, egyházunknak e kiváló férfia, igénytelen soraimat feleletre méltatta. Azért meg fog engedni nekem, ha most teszem meg észrevételeimet reflexióira.

Mindenekelőtt kifejezést kell adnom azon érzelmeimnek, melyek keblemet eltölték akkor, mikor anyaszentegyházunk egyik oszlopemberét még mindig lelkének egész melegevel látom csüggeni azon a legmagasztosabb társadalmi intézményen, a melynek egyszerű, de lélekemelő módja szerint tanulta meg imádni az Istent, a ki őt oly keveseknek, csak a választottaknak jutott magas életkorral s abban erővel, egészséggel és Isten országát szerető szívvel ajándékozta meg ingyen jóvoltából. — Jól esik lelkemnek azt szemlélni, hogy a ki egyházunknak oly régi és annyira kipróbált munkása, a ki a multban oly sok halára kötelezte le különösen egyházmegyénket, melynek kormányát is vezette, — még mindig mélyen érdeklődik egyházunk ügyei iránt, s buzgalmanak régi, szent tüze még mindig magasan lobog. — Ő, a ki magas társadalmi állását hathatós személyes befolyását mindenkor felhasználta feltett és szeretett egyháza érdekében, hanyatló életidejének papjaiban is újabb jelét adja annak, hogy egyházi életünk legesekélyebb mozzanatát is a gondos lélek mindenre kiterjedő figyelme kíséri nála. — Ebben van az én szívemnek legnagyobb öröme. Mert balga volnék, ha Borbély ur felszólalását egyedül az én cikkemnek tulajdonítanám és nem az egyház iránti meleg ügybuzgalmának.

Boecisson meg azonban az érdemekben s tisztességben megöszült férfiu nekem, az élet hajnalán álló ifjunak, a ki csupan egyházam iránti forró ragaszkodással dicsekedhetem, — ha ugyan ebben van valami érdem, a mi amugy is mindenkinek szent kötelessége, — mondom, boecisson meg nekem, ha az általa felhozott okokat, a míg egyrésztől a fenforgó esetre nem tartozóknak, másrésztől eléggé bizonyító erejűeknek nem tartom. En is osztozom abban a véleményben, hogy „öregebb papjainknak, kik mind magas tudományuk, mind feddhetlen életök által többek felett tündökölnék, módot nyujtsunk az általuk megérdemelt jövedelmezőbb egyházakba való juthatásra.“ Ezt célozza a zsinati törvény félreérthetetlenül, s

megmondani, de mihelyt egyszer bevette magát a fejembe, — éjjel nappal nem hagyott nyugodni. Semmi különösebb czélem nem volt vele, nem is a gyűlölet ösztönzött rá, mert a jó öreget, ki soha utamban nem állt, engemet soha meg nem bosszantott, szerettem. Nem is a gazdagsága esábitott, de úgy gondolom, hogy a szeme volt az! Igen igen, az volt az! — Szeme hasonlított a heja szeméhez, bágyaát — két volt s egy hártya látszott felette. Valahányszor csak rám nézett, azt hittem, hogy a vér megfagy ereimben és így ért meg bennem lassan, egész lassasán, az az elhatározás, hogy az öreg embert megölöm, hogy így szemétől örökre megszabadulhassak. Jól tudom, hogy örültek tart mindenki! De az örültek megfontolás nélkül cselekszenek; nos, engemet kellett volna megnézni, mily tervszerűleg fogtam a dolgot kiviteléhez, mennyi elővigyázatot és tettet tanusítottam!

Az öreg iránt sohasem voltam barátságosabb, mint épen azokon a napokon, mielőtt megöltem volna. Naponként éjjelkor ajtajához lopózkodtam, s azt kinyitottam — egész nesztelenül, csak úgy lassankint — s mikor a nyílás elég tágas volt, egy jól elzárt tolvaj lámpást, a melyből egyetlenny fény sugar se szökölhetett ki, előrenyujtottam s fejemet utánna dugtam. Ha valaki ekkor látott volna, elbámul rajta, hogy mily roppant ravaszsággal és ovatossággal vittem mindezt véghez. Lassan, egész lassan dugtam előre, hogy az öreg embert álmából föl ne ébresszem. Egy jó óráig tartott, míg fejemet annyira előrenyujtottam az ajtón, hogy az öreget megláhattam ágyában. Hát vajjon képes e egy örült ennyi türelmet kifejteni? S azután, mikor a fejemmel már egészen behatoltam, kinyitottam a lámpást ovatosan, roppant elővigyázattal, nehogy a sarkvasa esikroggni találjon, de csak annyira, hogy a hejaszemre egy vékony fény sugarat vethessek. Ezt tettem egymás után hét éjszakán, mindig a szellemek órájában, de szeme mindig csukva volt s így tervemet nem hajthattam végre, mert engemet nem az öreg bosszantott, hanem csak az ő bösz tekintete. Reggel aztán vakmerően mindig beléptem hálószobájába s egész elfogulatlanul beszélgettem vele, — szívélyes hangon megszólítottam s hogyléte után kérdezősködtem.

A nyolcadik éjszakán még ovatosabban nyitottam ki az ajtót, mint eddig. Zsebóram percmutatója gyorsabban

T Á R C Z A.

Régi verseimből.

Sötét felhő borult a tájra,
S én lús vagyok mint az eső idő.
De légy nyugodt szívem,
E-ő mári az ég derül,
A méha döngicsél
Kinyílik a virág
A lombos erdő zeng
S a szív dalol, s remél.

Az Isten vágyat ültetett belénk
A mely miként a komló
Minden kis ágra folkapaszkodik.
S midőn már, ellepő szívünk:
S lombját a kétség ferge rágja:
Jön a csalódás, szívünk kaszája,
Es vágyainkat mind levágja.

Csodát szeret az ember,
Vakon hiszi a babonát
A hit világló fénye mellett
Evez a hosszú éltén át.
S ha jön, kinek szellem hatalma,
Csodát mivel rout, épít önkent
Mégkövezi, gonosztevőként.

A muzsa egy kaezér leány,
A legszesélyesebb bajadér,
Kinek világló minden kincsét
Ódadnád egy láng esőkjár!
De ő kaezér lány! Midőn ölelni
Kebelét s hő karjait kitarja:
Honába száll: az égi tájra.
Mégis ha őt bírnai ohajdod:
Újtát kövesd bátor merészen.
De jól vigyázz: ne csak uszályát,
De őt magát öleld egészen,

e tekintetben eléggé méltányosan alkottattak az egyes egyházkerületek ide vonatkozó szabályrendeletei is.

De hát nézzük csak a rimaszécsi esetet. Lehet-e ott vádolni a kandidáló bizottságnak egyetlen tagját is a miatt, hogy — bár nomen et omen, mégis mondjuk ki — Vathay László jelöltetéséért mellőztek volna olyan öregebb papokat, a kik magas tudományuk által többek felett tündökölnének? Nem. Ez tehát egyáltalában nem bizonyít a mellett, hogy a kandidáló bizottság törvénytelenül járt el. Maguk, a jelöltségtől visszalépett papok sem ebben látják az anomáliát, hanem az ungvári egyházkerületi közgyűlésen (1883) készített szabályrendelet azon pontjának figyelmen kívül hagyásában, a mely pont a III-ad osztályu egyház lelkészi állomására állapítja meg a pályázati képességet. Ennek a rendes és segédlelkészekre vonatkozó két pontja az, a mely a Vathay László eseténél egy gondolati képtelenséget hozott létre, s szembeötölő és rövid idő alatt pótolandó hiányosságát eklatans módon mutatá ki.

A törvény ugy jó és helyes, ha tiszta, érthető, s a mi legfőbb ellenmondásokat nem rejt magában. Az említett szabályrendelet abszurditása abban áll, hogy míg egy kitűnő papi bizonyítvánnyal ellátott segédlelkészt 4 évi gyakorlat után képesnek ítélt III-ad osztályu egyházba való pályázatra, addig — minden kivétel nélkül — rendes papoknál két évi lelkészkedést kíván meg, s így áll azután elő az a esúdalhatáros lehetetlenség, hogy ha a kitűnő segédlelkész 4 évi praxis után megválasztatik egy IV ed osztályu egyházba, ezáltal két évre elveszti a III-ik osztályba való azon pályázati képességét, a mely neki már segédlelkész korában megvolt.

Ime ez a dolog nyitja. A gömőri ev. ref. egyházmegye kandidáló bizottsága kiegyenlített a képtelenségre vezető ellenmondást; kijelölte Vattayt s mintegy utasítást adott a szabályrendeletek revideálására kiküldött egyházkerületi bizottságnak, hogy ilyen és hasonlatokban tegyen kivételt, semmisítse meg az immár szemmel látható ellenmondásokat, nehogy többször is kilegyen még téve kisdud egyháztársadalmunk az ebből eredő zavaroknak, s elmérgesedett discussióknak.

Egyházmegyénk nyugalma — mint hallom — máris meg van háborítva. A törvényt a maga abszurditásban is tisztelő ellentábor hatalmasan mozog és gyűjti erőit, hogy a tavaszi közgyűlésen gátot vessen a rimaszécsi választás megerősítésének. — Volna szavam e mozgolódás alaptalansága mellett is, de nehogy a gyűlésen megjelenendő nagyok bölcsességének élébe vágjak. — inkább hallgatok. Lehet, hogy eljön még az idő e tárgyban is kifejezni szerény nézetemet. Alkább inkább nem akarok pedig a nyilvánosság egyik organuma után terjeszteni bizonyos hallomás szerinti dolgokat, mert igen jól tudom azt, hogy sokat hall az ember előre nagyra felfújva, a melynek később semmi eredménye sem lesz. — Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Egyházunknak érdemekben megöszült tisztos bajnoka pedig a néla most is tapasztalt buzgósággal vizsgálgassa még lelki szemével mélyezve egyházkerületünk lelkészválasztási szabályrendeleteit, fog ott találni sok őrít, nagy hiányokat, s akkor még inkább el fogja mondani: „hogy a legszentebb ezébből hozott bármely törvények házajait pótolni, azokat eredeti nemes czéljuk elérésére alkalmasokká, világosabbakká tenni szükséges.“

A zsinat legszentebb czélja a lelkészválasztási törvények megállapításánál az érdem méltánylása volt. Ha hát

mozgott, mint a kezem. Ravaszágomat még sohase éreztem annyira, mint épen ezen az éjen. Ujjongtam magamban arra a gondolatra, hogy én itt az ő ajtaját kinyitom s ő mit se sejt felőle. Valószínűleg azonban mégis meghallott valami neszt, mert hirtelen fölzéret álomból. A szobában korom sötétség uralkodott, mert tolvajoktól való féltében az ablaktáblákat jól bezárta; tudván tehát, hogy semmit sem láthat az ajtót tovább-tovább nyitottam.

Végre egészen bedugtam a fejemet s épen fel akartam nyitni a lámpás fedelét, midőn hűvelék ujjam a bádogg záron megsiklott s az öreg az ágyban fölegyenesedve, rám kiáltott: „Ki az? — Halotti esendben maradtam. Egy teljes óráig nem mertem megmozdulni, de azt se hallottam, hogy ő újra lefeküdt volna. Még mindig fennült az ágyban és halgatódzott. Egyszerre csak gyöngye nyögés úté meg füleimet, minőt a halálos aggodalom szokott kisajtolni, — nem a fájdalom vagy bánat idézte azt elő, ama tompa elfojtott hang volt ez, mely az aggódó lélek mélyéből szállt fölfelé. Világos volt előttem, hogy az első gyöngye zöreje óta, mely fölébressztette, nem aludt el többé. A mint az aggodalom mind inkább-inkább erőt vett rajta, valószínűleg megpróbálta azt maga előtt alaptalannak feltüntetni de mind hiába. Bizonyosan elmondta magában, hogy a szél zörgött a kandallóban, — talán egy egér futott végig a padlón, vagy épen egy tücsök csiripezése volt az egész.

Miután hosszabb ideig türelemmel vártam s még mindig nem hallottam, hogy lefeküdt volna, elhatároztam, hogy a tolvajlámpást egy kicsinyt, egy igen kicsit kinyitom. Nagy vigyázattal kinyitottam, úgy, hogy a basitékön egy kis vékonyka sugár — akár csak a pókbáló — lövellett ki s egyenesen a béja-szemre esett. Teljesen ki volt nyitva s én dühbe jöttem, a mint megláttam. Egész tisztán láthattam s az a bágyadt kék szem, felette azzal az utálatos hártáival, fölforrallta a vért ereimben. A szemén kívül az öregből mit sem láttam, mert a fény sugarát ösztönszerűleg arra az átkozott helyre irányoztam.

S erre, — nem mondtam, hogy érzeim szokatián élessége miatt fogják rám, hogy örült vagyok? — erre egy gyöngye, tompa hang jutott füleimhez, körülbelől olyan, mintha egy vatába göngyölt zsebórából jött volna. Az öreg szivdobogása volt s ez még jobban fokozta dühömet. De még tartóztattam magamat s mozdulatlanul állottam: alig

a jogos érdem megtalálja jutalmát: kérdem mily súlyt lehet fektetni azoknak jelzett mozgolódásaira, kik csupán a korban látják a magasabb érdem fokozatot? Nem feszegetem tovább. Sapienti pauca.

Azzal az őszinte kívánattal zárom be soraimat, hogy Borbély László urat egyházunk iránti meleg érdeklődésében még sokáig tartsa meg az Isten!

Szabó József.

A gazdaközönséghez.

Egy év ismét elmúlt. Mint mindenikében a lefolyt évtizednek, úgy a legközelebb lefolyt évben is gazdátársaink sokan lettek anyagi halálukat. — sok magyar család maradt tűzhely és hajlék nélkül, lett földönútója azon földnek, melyet ősei vérről szereztek, s ezen földet most már jó részben idegenek és nem magyarok birtokolják; elpusztult gazdátársaink mindenikével hazánk és nemzetünk mindmennyi támasza dűlt ki; — hazánk és nemzetünk pusztulófélben van, — gazdátársaink sok ezrei — kik még el nem veszték — az uszorások körmei között haldokolnak.

Mindezen lelketrázó s a gazdaközönséget végkép megsemmisítő jelenséget legnagyobb részét összetett kezekkel, semmit sem téve nézzük akkor, midőn kezünkben van az erő s ezzel az eszköz, ömagunkon segíthetni. — kezünkben van, illetőleg lehetne a hatalom is, alkotmányos törvényeink alapján, szám szerint minden létező osztályt többszörösen felülmúló többségünk által, mégis alkotmányadta jogainkkal kellő mérvben nem élnek, a szám szerint sokkal kisebb osztály uralkodik felettünk, határoz anyagi és szellemi jólétünk telett, s mi gazdaközönség országos vezető — kevés kivétellel — tétlenségben tespedünk, melylyel akaratlanul is öngyilkosokká válunk, — akkor, midőn az utolsó bogár, az élő, de mozogni nem tudó növény is küzd léteért: csak mi gazdaosztály várjuk — kevés kivétellel — mozdulatlanul, mondhatni gyáván, kérérlhetlenül bekövetkező halálunkat.

Ez nem mehet tovább így, ezt nem nézhetjük tovább tétlenül, — eljött a tettek idejének végőrája: tenünk kell, ha gyáván nem akarunk mi gazdák elveszni! ha hazánkat s nemzetünket nem akarjuk sirba dönteni! Ebredjünk fel tehát semmittevő mély álmunkból! Léteünkért, hazánk és nemzetünk megmentéséért, anyagi és szellemi felvirágzásáért el kell kezdenünk a küzdelmet: okszerű s czélhoz vezető munkásság által a mezőgazdaság területén.

Miután pedig az elnyeléssel és végképen megsemmisítéssel fenyegető örvénybe már oly mélyen sodortattunk, hogy az abból való kiszabadulásra egyes erő már elégtelenek, — a biztos kiszabadulás csak az országban lévő gazdasági összes erők öszpontosítása — minden egyes gazdaember közreműködése — s ezen öszpontosított erőnek egy nagyszabású, előre meghatározott, tervszerű, egyöntetű öszműködése által lehetséges.

Ezen munkához teljes erejéből hozzá járulni s azt végrehajtani, minden magyar gazdának nemesek családi s önfentartási, de hazafiai s nemzeti kötelessége.

Az ötevékenységet, ez által az öseregélyt, a mezőgazdaság, ezzel szeretett hazánk szellemi és anyagi jólétének előmozdítását a már létező s felállítandó gazdasági egyletek czélyszerű, egyöntetű, szorgalmas működése által érhetjük el: a miért is minden egyes magyar gazdának családi és hazafiai kötelessége: a létező gazdasági egyletekbe beállni, a hol pedig gazdasági egyletek nem léteznek, azt azonnal megalakítani, s azokban anyagi és szellemi erejükhez képest önmaguk és kedves hazájuk megmentésére mindent elkövetni.

Az egyletbe való belépést minden egyes gazdaember, a legszegényebb is, annyival inkább megteheti, mivel a gazdasági egyletek által ez időben — vagyis kezdetben — nyújtott anyagi előny is sokkal több és nagyobb, mint azon csekély anyagi áldozat, melylyel az egyletbe lép: — mely körülménynél fogva az országban lévő minden egyes község mint alapító, s annak minden egyes tagja, ki gazdálkodással foglalkozik, mint évdijas tag bátran beléphet. Alkossuk meg a kölesönös s általános biztosítás foly-

mertem lélekzetet venni s a lámpást erősen kezembe szorítva, gyönyörködtem benne, hogy a fény sugar egyenesen szemébe talált. A közben szívének pokoli dobogása mind erősebb lett, perezről-perczre gyorsabban és hangosabban következtek a vereések!

Ekkor újabb aggodalom fogott el: — Hát ha meghalja valamelyik szomszéd a zörejt! E gondolat véget vetett habozásomnak s az öreg utolsó órája elérkezett! A lámpás fedelét egy hangos kiáltással felszakította a s a szobába ugrottam. O csak egyet ért rá kiáltani, csak egyetlen egyet. Következő pillanatban a földre tiportam s a nehéz ágyat reáitorítottam. Szíve lassu, tompa hangon még tovább vert, de én nem sokat törődtem vele, a falon át, képtelenség volt, hogy valaki meghallja. — s végre egészen elhallgaltott. Az öreg ember meghalt; az ágyat elszedtem róla s megvizsgáltam a hullát. Kezemet szívére tettem s perczekig rajta tartottam. Semmi mozdulat, meghalt, szeme nem fog többé ingerelhetni! Az órák teltek s én nesztelen sietéssel dolgoztam. A padlón három deszkát felszakítottam s őt a keresztgerendák közé rejtettem. Erre a deszkákat ismét visszaigazítottam, oly ügyesen, hogy nincs az a szem, még az övé sem, mely valamit észrevehetett volna. Felmosni való nem volt, sehol se látszott semmi folt, a legkisebb vérvnyom se — ennél sokkal előrevigyázóbb voltam!

A mint ezzel készen lettem, az óra négyet ütött s még mindig koromsötét volt. Közvetlen az óra ütés után kopognak a kapun s én nyugodt szívvel mentem kinyitni. Három ember lépett be, kik igen udvariasan bemutaták magukat, hogy ők rendőrök. Egyik szomszédom az éjjel kiáltást hallott s valami bünt sejtve, jelentést tett a rendőrségnél, mely kiküldte ügynökeit a dolog megvizsgálására.

En mosolyogtam — mi okom lett volna félni? s az urakat beljebb hívtam. Igen valószínű, — mondtam, — hogy én magam kiáltottam álmonban s az öreg ember elutazott. Látogatóimat az egész házban körülviztettem s kértem őket, hogy vizsgáljanak meg mindent jól. Végre az öreg szobájába is bevezettem őket, hadd lássák, hogy semmi értékesebb tárgy nem hiányzik. Biztonságom feletti örömben székeket hoztam elő s leültem az ügynököket s saját székemet épen arra a helyre tettem, ahová áldozatomat elrejtettem.

A rendőrök meg voltak nyugtatva, magamviseleto

tán az olesó biztosítási megyei szövetkezetet, s ebből kifelé — mely az utóbbi legbiztosabb alapját képezheti — a megyei mezőgazdasági hitelszövetkezeteket; az első életbe léptetésével olesón biztosíthatunk, — a másodiknál fogva a hiányzó forgó tőkére olesón és könnyen tehetünk szert. Mindkettőre elodázhatlan szükségünk van.

Alkossuk meg a fogyasztási szövetkezetet is mielőbb, mely mellett a háztartásunkhoz s gazdaságunk viteléhez elkerülhetlenül szükséges cikkeket legalább is 25—35%-kal olesóbban szerezhethetjük be, mint a nélkül s mint jelenleg. Ez pedig nagyon ráuk tér magyar gazdákra:

Ez az egyedüli mód és út, melyen ha haladunk, a gazdasági erők országosan öszpontosítottán, ezen országos gazdasági erők öszműködése által a gazdaközönség s így önmagunk életét nemesek megmenthetjük, de anyagi és szellemi jólétünket megállapíthatjuk, hazánk állami létét s alkotmányos szabadságunkat megszilárdíthatjuk, s az államban a magyar nemzet további fennállhatóságát és supremációját biztosíthatjuk. Vajda Gyula.

Gömör- és Kishontmegye választott megyebizottsági tagjainak névjegyzéke:

Rozsnyói kerületben: Roszty József, Hajesi Sándor, Kubinyi Géza, Szontagh József, Vrbjár Pál.

Dobsinai kerületben: Szontagh Boldizsár, Gömör Gusztáv, Sárkány Kálmán, Sárkány Miksa, Szomp Béla és Szontagh Márton.

K-H-Váralyai kerületben: Erössy Lajos, Tomory Géza, Pongrácz György és Ónody Károly.

Dernői kerületben: Kovács László, Hódinka Mihály, Brez Sándor és Hriez József.

Alsósajói kerületben: Szepessy Károly, Spezián Gusztáv, Czékus István és Fábiny Ferencz.

Csetneki kerületben: Matolay Bertalan, Bartholomeidesz László, Petrovics Miklós és Czékus István.

Ochtinai kerületben: Marton János, Martinyi János, Becser Endre és Lukács Péter.

Jolsvai kerületben: Remenyik Ede, Vietórisz Sándor, Madarász Soma, Madarász József, Ifj. Czibur Imre és Basillidesz Gusztáv.

Nagyrozezei kerületben: Stefanek Károly, Árvay József, Prékopa Károly és Nandrássy Gusztáv.

Pelszezi kerületben: Fridrich Vilmos, Szarvas János és Bába Bilint.

Polonkai kerületben: Gál György, Benesik Ernő, Dr. Kalkbrenner Hugó és Erössy Sámuel.

Pohorellai kerületben: Ziman Dániel, Kuna Aurél, Czibur Elek, Gömör János, Podhraczy András és Petro János.

Murányi kerületben: Homola András, Zorkóczy József, Mihalik Dezső, Bárdossy Pál és Maléter Ede.

Giczei kerületben: Markus Dienes, Ifj. Lokesánszky Lajos és Terray Gyula.

Balogi kerületben: Gaszner Gedeon, Vitális András, Molnár István, Valkay László, Putra Ede és Vités Lajos.

Szárósi kerületben: Tóth Márton, Dapsy Géza és Csabay Pál.

Harkási kerületben: Bodon Pál, Szladek Ignác Kálmány Páter és Soldos Árpád.

Ratkói kerületben: Gallo János, Fischer Károly, Vlachó János, Latinák Rudolf és Danis Dániel.

Kövi kerületben: Gál Béla, Ifj. Gocso János, Pilez Ottó és Fülöp János.

Rimaszombati kerületben: Dr. Szabó Samu, Török János, Nagy Ferencz, Terhes Pál, Barna Imre és Szabó (Kozma) József.

Osgyáni kerületben: Id. Török László, Bohoresik György, Institórisz Endre és Kupcsik József.

Cserenesényi kerületben: Hános József, Andrik Sámuel, Lehoczky György és Czikora Márton.

Rihói kerületben: Szabó Mihály, Alitisz Pál, Markovics Pál és Bérczy Elek.

Kokvai kerületben: Kovács Ferencz, Gaber Lajos, Knöpfel Károly és Scholz Miksa.

minden kétségüket eloszlatva s nekem rendkívül jó kedvem volt. Helyet foglaltak s csakhamar kedélyesen beszélgettünk mindentéle apróságokról. De nem sok idő múlva észrevettem, hogy elsápadtam s szerettem volna, ha már távol lennének. Fejem fájt, füleim zúgjak; de ők elégedetten beszélgettek tovább s egyáltalában nem készülődtek. A zugás mind hevesebb lett — nem hagyta abba, s határozottabb hangot öltött. Hogy ez érzéstől megszabaduljak, élénkebb részt vettem a társaságban, de a zöreje nem szűnt, ellenkezőleg mindig határozottabb lett, míg végre tisztán kivettem, hogy nem a fülemben hangzik, hanem kívülről jön.

E pillanatban igen elsápadtam. — Halk, tompa, rövid hang hallatszott, olyan mint egy vatába göngyölt zsebóra ketyegése. Lélekzetem elakadt — s a rendőrök meg mindig nem hallottak semmit. Gyorsabban, élénkebben beszéltem, de a zaj is mind hangosabb lett. Felállottam s emelt hangon, heves taglejtések közt elkezdtem holmi kicsiségek felett vitakozni. Mind nem használt, a zöreje hovatovább egyre fokozódott s ők még mindig nem mentek. Nagy lép tekkel alá s fel jártam a szobában, mintha a rendőrök megjegyzéseikkel dühbe hoztak volna — mind hiába, a zöreje állandóan erősödött. Nagy Isten, mit csináltak? Dühömben tájékoztam, örjöntem, rtkozódtam. Megragadtam széke-met, s a padlón ide-oda vagdaltam, de a zöreje egyre hangosabb lett s mindent tulharsogott. Hangosabb — hagosabb — újra hangosabb s ők hárman nyundodtan beszélgettek tovább s még mosolyogtak. Teremtő Isten! — nem, nem — ők hallották — sejtik az összefüggést, — tudják, hogy mit jelent — ők mulatnak kétségbeesésem felett! Így hittem, s így hiszem még ma is. De minden egyéb balzsamesep volt ehez a lelki kinhoz képest, — minden egyéb elviselhető volt, mint ez a gúny. Nem bírtam tovább nézni képmutató mosolyukat! Éreztem, hogy vagy ki kell törnöm, vagy meghalok! És most — hallga! — már megint — hangosabban és egyre hangosabban és hagosabban — !

„Gazemberek!“ orditék reájok, „ne tétessetek tovább magatokat! Mindent megvallok! — szaggassátok fel a padlót! — itt-itt fekszik! — oh mily rettenetesen ver a szíve!“

Rácz Lajos.

Nyustyai kerületben: Kubinyi Gusztáv, Pazar Gusztáv, Király István, Fáy László és Koreny Gyula.

Péterfali kerületben: Angyal István, Pelle Kis Kovács Ferenc, Balajthy István és Borbás Bozó István.

Várgedei kerületben: Kubinyi Arnold, Benyó József, Kubinyi Gedeon és György Frigyes.

Sőregi kerületben: Szokolay Nándor, Findura István, Pongrácz László és Kovács Ignác.

Feledi kerületben: Varga János, Botnyik János, Szőke István, István József, Balog Mihály, gr. Almásy Arthur és Thuróczy István.

Hangonyi kerületben: Mrafsák József, Kisgergely Gyula, Csák Károly, Kisgergely János és Csák Kálmán.

Rimaszécsi kerületben: Ruznyák Gusztáv, Nagy József, Valovics Ferenc és Id. Lozinák János.

Békai kerületben: Lengyel Abraham, Sándor Béla, Dusza Lajos és Ifj. Bodon Mihály pecze.

Putnoki kerületben: Gánczy Ferenc, Lengyel Mihály és Farkas Gyula.

Bánrévi kerületben: Vargha Ferdinand, Osváth Dániel, Laeczko Mihály és Fábrián Camill.

Hamvai kerületben: Darvas Pál, Pongó József, Saskeőy Ferenc és Katona József.

Sajó-Gömöri kerületben: Ifj. Deák Pál András, Zichonyi János és Mikola György.

Tornallyai kerületben: Kovács Miklós, Zoller Samuel, Tornallyay Árpád és Gödér János.

Abafali kerületben: Osváth István, Pazar Andor és Fodor Gusztáv.

Csoltói kerületben: Barna Sándor, Dusza Károly, Nagy Bertalan és Beke Mihály.

Zádorfali kerületben: Ifj. György Hubay László, Batta Imre, Ablonczy Lajos, Bilint Dezső és Deme Ferenc.

Ragályi kerületben: Osváth Lajos, Farkas Lajos, Horvay István, Hajdu Mihály és Lenkey Rafael.

Egy kis egyháztörténeti adat.

Ide s tova tíz éve mult, mióta Rimaszombat tanácsa a régi temető befűtését, átalakítását kimondotta, s ennek keresztülvételét egyik ügybuzgalomáról széles körben ismert és tisztelt tagjára, Hamaliár Károlyra bízta. — A munkálat megkezdésének emlékét megörökítendő, Martinelli A. ifjú szobrász. egy régi, koporsó alakú sírkövet ásatott ki egy izben a hantok alól, mely — mert társainál sokkal tisztább anyagból állott — általa fel is dolgoztatott, készítvén belőle Flóra istennő szobrát, mely most a két „Ferenecz“, a tudós pap és szobrász anyjának sírja mellett áll. E sírkő Szentgyörgyi Samuel és neje Csengeri Erzsébet sírkője volt. — Történetesen a kiasásnál jelen voltam, s miután a kővön felírást vettem észre, megtisztítottam a földről s két oldalán a következő epitaphiumok voltak olvashatók:

„Ritka kegyességgel érdemült asszonyaság.

Csengeri Erzsébet, kit tisztelt e világ.

Szentgyörgyi Samuel, hervadt Ároni ág

Párja itt sejtetteti, kit halál férgé rág,

meghalt 1744 die V^o martii.“

„Sírhalmban i . . . nyugodott Eli nemzete napja

Tiszteletes Tudós Szentgyörgyi Samuel, a ki

Püspöki tiszttel tudósklott a Tiszán innét

S Borsodban senior, Rimaszombtatban papi tiszttel,

obit anno 1745 die VI. martii.“

Ez egyháztörténeti adatot pedig azért lattam jónak most közzétenni, mert még mindhárman életben vagyunk, kik e feliratokat ekkor olvastuk s így biztos forrással szolgálhat arra nézve, ki egykor Szentgyörgyi Samuelnek, a tiszán-inneni ev. ref. egyházkerület első püspökének (1733—1745) életrajzát meg fogja írni.

Rimaszombat, 1888. január 7.

Bodor István.

A gömörmezei muzeumnak az 1887. év folyamában ajándékozott tárgyak jegyzéke.

Közlő: Fábry János muzeumi igazgató.

(Folytatás.)*

129. Varga Istvántól vas esküvő.
 130. Lukács Gézátlól 7 db könyv (Corp. juris) és 4 füzet.
 131. Kovács József kőszivartól 2 régi kősi lámpa.
 132. Mártányi Antal (N.-Röze) 6 db régi okirat.
 133. Dr. Török Jánostól (Tornallya) József nádor 1826-iki rendelete.
 134. Groó Vilmostól műipari mintalapok 1 füzet és 2 db amerikai hírlap.
 135. Groó Vilmos által 3 db régi okirat és 2 darab kétesővív pisztoly.
 136. Bornemisza Sámuelné, Marton Rudolfné, Török László és Kovács Alajosné utóhíri Kovács Antal az utolsó kishonti alispán diszöve.
 137. Czikora Istvántól egy magyar női derékbetét.
 138. Dr. Bernáth Istvántól amerikai nyomtatvány.
 139. Kovács Mihálytól (Rozsnyó) 11 darab füzetes nyomtatvány.
 140. Bernáth Gyulától 4 db régi daquerreotyp-kép.
 141. A rimaszombati takarékpénztártól a „Magyar Pénzügy“ 1886. évfolyama.
 142. Holló Amáliától (Harmacz) Zsigmond-féle ezüst pénz.
 143. Daukó Ernőtől 4 db kővétel és kagyló.
 144. Rábely Miklóstól 9 db füzetes nyomtatvány.
 145. Dr. Kalchbrenner Hugótól (Hélpá) egy őskori fenék.
 146. Krmann Gusztávtól (Klenócz) egy régi vaskard.
 147. Horváth Jánostól egy esomó gazdasági növény.
 148. Ifj. Sütő Istvántól egy régi okirat.
 149. Mészáros Bilintől arab nyomtatvány.
 150. A rimaszombati Casinótól a „Budapesti Hírlap“ 1886. évfolyama.
- A t. adományozóknak kegyes adományaikért köszönetet mond a muzeumegyesület nevében a közlő.

*) Lásd a „Gömör-Kishont“ 1887. évfolyamának 1. számát.

Hírek és vegyesek.

Telünk. mely ez idén nov. 16-án vette kezdetét azal, hogy a hőmérő higánya a 0-n alul szállt le, s azóta néhány enyhébb nap déli óráit kivéve, állandóan ott maradt, az új év beköszöntével rendkívül szigorú. Míg az imént letűnt év utolsó napján a hideg 20 C. fokra hűgött, az újév elsején 26_s, másodikán 28_s C^o mellett didereggettünk. A hó, mely decz. 8-tól megmaradt, 51 mm. magas réteget képezett nem nagy öröme a gazdáknak, mivel előzőleg a talaj nem egészen fagyott meg. — Apró madaraink százával hullanak el. Valószínűleg gyümölcsfaikban is nagy lesz a kár ugy, mint szomorúan tapasztaltuk az 1879/80-dik tél után, midőn a fagy már november 13-án kezdődött s tartott február végéig, jött még márczius 19-én is — 8° C^o ra süllyedt a hőmérő. Ilyen volt az 1848/9-diki tél is. Jól emlékezhetünk erre a még élő honvédekink, kiknek kijutott a téli táborozás szenvedéséből. — Azóta telpó nem is hozott magával akkora hideget s oly sok havat, mint az idén. A fővárosi lapok állandó napi rovatot nyitottak számára, miután ez abnormis időjárás minduntalan megköveteli a maga áldozatait. Különösen a hét első napjaira egy szegény tamásfali fiúcska is egész világi életében szomorúan fog visszaemlékezni. Ott settenkedett a Rimaparton, lesve a disznópörkölt hentesek munkáját, melyben annyit gyönyörűséget talált lelke s disznó fulre vágyó gyomra, hogy a nagy hidegről egészen megfeledkezett. Egyszer rettenetes csipést érzett a fülebotján; azt hitte, hogy trifólió huzta meg valaki. Oda kapott — s az egész ful kezében maradt, lefagyott. — A farkasok garázdálkodásairól, csodás dolgokat mesél a jámbor falusi nép. — A cigány nem házal most, kuczója mellett fogvaczogva fujja régi nótáját: „többet ér egy nyár, mint száz tél.“ — Azonban nem csak ezek, de mások is mélyen érezték a hideg kegyetlenségét. Folyó hó második napján reggelre kelve, — mint beszélük — az ajnácskő-sőregi utvonalon egy eselédembert találtak megfagyva s a vaska-nyustyai utvonalon egy másikat, ki hihetőleg szintén a hideg áldozatai közé számítható. Es hány ily szomorú eset lehet még az országban, melyekről még a lapok útján stncs a meleg szobában fűdőgélő embernek tudomása.

Helyreigazítás. A megyei közművelődési egyesület nyustyai köre által Rimabrézóna rendezendő bál lapunk mult számában tévesen hirdettetett e hó 24-ére, miután az 21-én tartatik meg.

Hullanak a nagyok. ritkulnak azok sorai, kik a haza oszlopai valának. E héten halt meg Sennyei Pál báró Magyarország ország-bírója s a főrendiház elnöke. Halála országzserre a legnagyobb részvétet keltette, s maga az uralkodó család is távirati uton fejezte ki fájdalomát a jeles államférfi elhunytja fölött.

Kinevezés. A rimamurány-salgó-tarjani vasmű részvénytársaság igazgatósága Severlay Zoltánt a társulat számvevőjéhez kinevezte. Sok szerencsét kívánunk a városunk társas körében előnyösen ismert új pályájához.

Az új évi üdvözlések megváltására Jánosdeák Andrásné ő nagysága szintén két forintot írt alá, mely összeggel az e czímen begyűlt pénz 145 forintra emelkedett.

Serkéből írják lapunknak, hogy megyénk egyetlen hasonzenvi orvosa dr. Vebér Ignác e hó 3-ikán utazott el messzeeső új hazájába, Szathmar-Nemetibe. Sokat vesztett benne különösen a község, melyben lakott, hol megnyerő modorával és gyors segélyével halára kötelezte maga iránt az embereket. Kívánunk neki új hazájában sok szerencsét! Hazát, mely az előtt a megyeé volt, a község szerezte meg maga részére. azáltal is egy lépést téve előre, hogy a mintaközségek sorába emelkedjek.

Statisztika. A lefolyt 1887-ik évben a városunkban fennálló négy egyházközség lelkészi hivatala által vezetett anyakönyvekből közöljük a következő adatokat. Született: róm. kath. 119, meg pedig fia 57, leány 62. A szülöttek között törvényes 85, törvénytelen 34. Eltemetett: 110, meg pedig férfi 69, nő 41. A halottak között volt 1 éven alóli 9 fiú és 9 leány. A gömörmezei közkórházból eltemetett 31. Esketett: 19 pár. Ezek között mindkét fél r. kath. 16, r. kath. és ref. 2, r. kath. és ág. ev. 1. Legény hajadonnal 12, özvegy ember hajadonnal 3, özvegy özvegygel 1, legény özvegy asszonnyal 2 esetben. — Ág. evan. született 57, ezek között fi 30, nő 27. Confirmáltatott 32, és pedig 26 fiú, 6 leány. Eltemetett 43, férfi 22, nő 21. A gömörmezei közkórházból 13. Esketett 11 pár, kik között tisztán ág. ev. volt 6 pár, ág. ev. és róm. kath. 3 pár, ág. ev. és ev. ref. 2 pár. — Ev. ref. született 56, fiú 30, leány 26, kik között törvénytelen 1. Eltemetett 58, férfi 30, nő 29, ezek közül a közkórházból 3, s egy éven alóli gyermek 9. Esketett 19, tiszta ev. ref. pár 10, vegyes 9. — Izraelita született 16, eltemetett 9, esketett 4. Összesen tehát városunk területén, a hozzátartozó filiákkal együtt, született: r. kath. 119, ág. ev. 57, ev. ref. 56, izr. 16. — Eltemetett: róm. kath. 110, ág. ev. 43, ev. ref. 58, izr. 9. — Esketett: róm. kath. 19, ág. ev. 11, ev. ref. 19, izr. 4. — Született összesen: 248. Eltemetett összesen: 220. Esketett összesen: 53. — A születések száma az elhaltakét 28-al felülmúlva, a lefolyt 1887-ik évben városunk lakossága ugyanennyivel szaporodott. Mar most ha tekintetbe vesszük, hogy az elhaltaknak jelentékeny része a megyei közkórházból temetett el, kiknek ismét $\frac{9}{10}$ -ed százaléka nem rimaszombati, a haláleseteket felülmuló születési létszám magasabb számot ad, a mi mindenesetre városunk közegészségügyi viszonyait kedvezőbb világitásba helyezi. — Van azonban e rövid kimutatásban egy szomorú adat is: a törvénytelen ágyból született gyermekek jelentékeny százalékát teszik az összes születetteknek!

Csöd. Bodori Adolf (Krausz A.) helybeli bejegyzett kereskedő ellen saját kérelmére f. évi január hó 3-ik napján a csőd a rimaszombati kir. törvényszék mint csődbizóság által megnyitott. — Csődbiztosul: Vozáry György kir. törvényszéki bíró, tömeggondnokul: ifj. Sütő István, helyettes tömeggondnokul: Medveczky Sándor helybeli ügyvédek nevezettek ki.

Bogó Alajos színész igazgató a beálló farsangi időszakra jól szervezett szintársulatával Rozsnyóról városunkba szándékozik jönni. A társulat titkára Deák Péter az előmunkálatok megtétele és bérlet gyűjtés céljából megérkezvén, meglátogatta szerkesztőségünket is. — Tekintettel azonban arra, hogy néhány hónap lefolyása alatt ez már a harmadik szintársulat volna, mely városunkat fölkeresi; hogy városunk színházitogató közönsége három szintársulat tá-

mogatására esekély; hogy a „Három Róza“ diszterno a farsang alatt minden héten két-három napig van igénybe véve a mindenféle rendű és rangú bálók által, mely alkalakkal a szünpadot mindig szét kell bontani: bár nagyon óhajtottuk volna, főleg közművelődési tekintetben azt, hogy városunkban egy kitünően szervezett szintársulat tanyát ühessen, saját érdekükben is, a sikerre kevés biztatást nyújthattunk. Ugy halljuk, hogy szerkesztőségünknek emez okait Deák Peter ur figyelembe véve, a bérletgyűjtésre kísérletet sem tett, s azon ígérettel távozott el, hogy a bőjtben fog-nak meglátogatni. Az akkor bekövetkező siker reményében hat hét múlva tehát, szívesen látjuk s bizonyára pártfogolni is fogjuk.

A jég saison a városi koresolyapályán elérte tetőpontját. A délutáni órákban rendszeren nagy számu hölgy és férfi közönség vesz részt e testedző nemes időtöltésben. Vízkereszt napján zene mellett koresolyáztak, mire az adott alkalmat, hogy e napon a hőmérő zérus alatt kevesebb fokot mutatott, mint azelőtt, kivált a hét első napjaiban mikor 24--28 fok is volt a hideg.

Táncmulatság. A jolsvai casinó saját könyvtára javára Jolsván a „Korona“ vendéglő termében 1888. évi január hó 14-én, zártkörű táncmulatságot rendez, a rendező bizottság tagjai: Dr. Hensch Géza elnök, Czibur Imre, Fűkő János, Hoffer Tivadar, Hrotkó János, Kovács Ferenc, Litassy József, Ifj. Porubszky Imre, Purjesz Ignác, Ratkovszky Árpád, Ifj. Remenyik Ede, Rencz István, Rudnay Andor, Dr. Tavassi Lajos, Victorisz Sándor. Belépti díj: személyjegy 1 frt, családjegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Mire lesz jó a dohányvágó? Az új dohány jövedéki törvény megalkotása nemcsak azoknak adott gondot, a kik ősi megszokásból csak a „szűz“-et szeretvén, kétségbe vannak esve az iránt, hogy mit fognak színi jövőre, hanem a szegény dohányvágóknak is. E szegény kis gépezetek kétségbeesve várják a kivégzésüket nemcsakára elrendelő ministeri rendeletet. A legtöbb ily nemű szerszám öngyilkosságra készül, úgy gondolkozván, hogy ha nem élhet gazdája javára, inkább a létét megsemmisítő sötét Hekatóba megy, hogy a késő nemzedéknek az ő hajdani mi-léte még talányul se szolgálhasson. Vannak azonban köztük optimisták is, kik abban reménykednek, hogy a reájok mért végzet alól a nemzeti uram szakácsnéja fogja megszabadítani, mivel hogy a fiuom metélt és mákos esik előállítására ép oly alkalmasak lesznek, mint a dohányvágásra. A dohányvágó tehát a pipatoriumból a konyhába kerülhet, mint metéltvágó, a hol ugyanazon funkciót teljesítheti, csupán a feldolgozó anyag értéke fog devalválódni.

Villamos ételhordó. E csodaszörnyet Menier nevű gazdag esokoládé gyáros találta fel Párisban, ki inas gyanúnt szerepelteti találmányát. — A gazdag gyárost a kényelem szeretete vitte erre, a konyhából az ebédlőig egy kis nyolcz kerekén juro villamos vasutat építtetett. — Ez a kis vasut egyenlő magasságban az asztallal, körül futja azt s hozza a konyhából a házi gazdának egy esengetyű jelére a pecsenyét salátástul, mártásostul, meg áll minden vendég előtt, a mig az ki vesz a tálból s azután fut tovább. — A fogás után kiviszi a használt tányérokat és tisztákkal meg-rakodva tér vissza. A eselédnek be se kell jönni a szobába a koesi járásit maga a házi gazda az asztalon levő gomb megnyomásával szabályozhatja. A esokoládé gyárosnak csak egy baja van most már: deázára, hogy villamos az étel-hordója, nem győzi kiszolgálni vendégeit, — kik nap-nap mellett hullámoznak vendéglőjébe, e esodajármű megpillantására.

A segesvári csatatéren állítandó Petőfi síremlék javára adakoztak: Fabry János 1 frt. Ziborszky István 50 kr. Révay Miklós 40 kr. Tóth Béla, Prékopa Rezső, Horváth Kálmán, Baksay Dezső, Pongó József, Szomor Dezső, Diószeghy László, Müller Lajos, Platty László, Ruscsin Béla, Lengyel Iván, Diószeghy Dezső, Glatter Miksa, Kalchbrenner Hugó 20—20 kr. Szabó László, Baksay József, Farkas Géza, Pivko Vladimir, Krno Lodomér, Kieska Antal, Hartenstein Fülöp 15—15 kr. Soós Barna, Gaál Gusztáv, Toth Lajos, Soós Lajos, Király Mihály, Hajo Gusztáv, Mersits Lajos, Jazsó Pál, Klein József, Hoselitz Gyula, Vincze István, Dobrik Bertalan, Asztalos Kálmán, Obereziány János, Katona István, Puschmann Frigyes, Lukovics Dezső, Blumenthal Armin, Szkaliczky Dezső, Kosztra János, Wiesinger Károly, Borbás Béla, Sweitzer Jenő, Csesznok Pál, Csapó János, Glózer Rudolf, Vitályos József, Fábry Zoltán 10—10 kr. Összesen: 8 frt 65 kr., mely összeg Szoboszlai Károly, alispán urnak Segesvárra elküldetett.

A harcias hangulat, mely a nagyhetek alatt egész Európát izgalomba tartotta, s legközelebből hazánkat érdekelte, az utóbbi napokban határozottan békés jelleget öltött; igaz ugyan, hogy a politikai hőmérő tartós jó időt soha sem szokott mutatni, mindazonáltal a politikai döntő köröknek alapos reményük van arra, hogy farsangunk ez uttal nem fog megzavartatni. Vidékünk úgy látszik, nem is zavartatja magát, mert mindenfelől kapunk béli tudósításokat. — de annál nyomasztóbb a hangulat városunkban, hol eddigelő, a máskülönbven tevékeny fiatalaság körében, egyetlen ily nemű mozgalmat sem tapasztaltunk. Még megérjük, hogy a táncztanulók próbábján kívül egyetlen élvezetes mulatsággal sem fog gazdagodni farsangi krónikánk.

A magyar nép könyvesháza. E czim alatt Nagy István Turóc-Szt-Mártonban egy a téli időny alatt havonkint kétszer megjelenő füzetes vállalatot indított meg azon czélból, hogy a népet erkölcsnemesítő és hasznos irányú olvasmányokkal lássa el. Az e fajta olvasmányok hiányát már régtóta érezzük, azért örömmel üdvözljük a szerkesztő kezdeményezését, ki a hasznos irányú népies irodalom uttörője. Ajánljuk a lelkészek, tanítók s a nép minden igaz barátjának szíves figyelmébe és pártfogásába e hasznos vállalatot, mely olesőségánál fogva is könnyen megszerezhető. A 10 füzet előfizetési ára 60 kr., egyes füzetét 6 kr., mely összeg a szerkesztő nevére: Turóc-Szent-Mártonba küldendő.

Hazánk szőlőszetét A phylloxera végveszélylyel látszik fenyegetni. Nem engedhetjük, hogy e fontos gazdasági ág végenyészetnek induljon. Szőlőink fentartásának e fontos kérdésével leginkább foglalkozik a „Szőlőszeti, borszati és gazdasági lap“, mely a jelen évvel már IX. évfolyamába lépett. Megjelenik havonkint kétszer Kassán, „Maurer-udvar.“ Előfizetési ára egész évre 4 frt. — Mutatványszámok kívánatra bárkinek is küldetnek.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

21/1888

Pályázat.

A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszéküél magyar nyelvről németre fordításra állandó bírósági hites tolmácsi állomás rendszeresítettén, annak betöltésére pályázatot nyitok; felhívom tehát mindazokat, kik ez állomást elnyerni óhajtnak, hogy az 1873. évi október 22-én kelt 62942. számú igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ának megfelelő pályázati kérvényeiket az alólírt kir. törvényszéki elnökhöz folyó évi **január hó 20-ig** annál bizonyosabban nyújtsák be, mert későbbben beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Kelt Rimaszombatban, 1888. január 3.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Gömörvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

1221/1887.

A Schneider István szerkesztése alatt Párisban megjelent XXI. évfolyamú „Néptanoda” című műve, mint az iskolai és munkásai helyesen felfogott érdekeinek mindig hű és független, azért bátor védelmezőjét a t. iskolaszékek és tanító urak figyelmébe ajánlhatom. — Egy évi előfizetés 4 frt.

Rimaszombat, 1887. decz. 30.

Groó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Szerkesztői üzenetek.

V. X. és T. cz. Midőn e lapok szerkesztését átvettém, hosszabb időre gondoskodtam minden nemű közleményekről. A beküldött cikkek közönséggel fogalom ugyan, de a már az előtt kezeim között levő dolgozatokat a szerzőknek tett ígéretem folytán nem mellőzhetvén, kérem becses türelmet addig, míg sort kerithetek reá.

R. A. Sárospatak. Levelét vettem a lapot megindítjuk.

K. A. E. Nemesak ön az, kitől hasonló fejszólamlásokat vetünk. Önnek valamint azoknak, kiknek lapunkat rendetlenül kézbesítik, üzenetünk az, hogy mi a lapot rendszeresen expedialjuk, s így a rendtelenségnek okai nem vagyunk.

Felolós szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Meghívás.

A nagy-rőcezi kölesönös segélyszövetkezet összes jogosított tagjai **f. évi február 2-án d. u. 2 órakor** tartandó rendes közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatósági jelentés.
2. A zárszámadások és a mérleg jóváhagyása, esetleg megvizsgálattása.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatósági tagok és a tisztviselők jutalmaztatása.
5. Jótékonyezélu kiadások megállapítása.
6. Az igazgatósági és a felügyelőbizottsági tagok választása és az ellenőr megerősítése.
7. Esetleg az alapszabályok módosítása.

Kelt Nagy-Rőczen, 1888. évi január 4.

1-3

Hlavács Sámuel, igazg. elnök.

Hirdetmény.

Gömörmegyebeli **Hrussó** községben néhai **Forgács András** hagyatékát képező birtok, mely áll, kényelmes lakház, gazdasági épületek, terjedelmes belsőség, gyümölcsös kertekből s mintegy 30 hold szántóföld és 40 hold kaszálórétből, — továbbá a hozzátartozó erdő s legelő illetőségéből, szabad kézhől több évre hasznóbérbe, esetleg örök áron el is adatik.

Bővebbi felvilágosítás s feltételek alulírott megbizottnál nyerhetők.

Ratkón, 1887. december 30.

Galló János, városi főbíró.

Hirdetmény.

Néhai **Borsos István** örökösait illető a rimaszombati 7. sz. jtkv. és zöldfa-utca 6 ik népsorszáma alatt fekvő ház, hozzátartozó belsőséggel az 1888. évi január hó 20-án, a város közházánál önkéntes árverésen eladatni határozattván; árverelni kívánók azon értesítés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételek Huszt Lajos árvaszéki előadónál addig is megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város árvaszékének 1887. decz. 23-án tartott üléséből

Szabó György, árvaszéki elnök.

Üzlethelyiségváltoztatás.

Alólírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy az éveken keresztül a eszerencsényi-utczában volt

hajnyiró- és borbélyüzletem

1887. december hó 29-től a **főtéren levő özv. Simon Neitusznő-féle házba** (hol eddig Miskolezy István ur ezukrászdája volt) **helyeztem át**, és azt a mai kor kívánalmainak megfelelőleg, a legnagyobb kényelem- és díszszel rendeztem be.

Midőn a nagyérdemű közönségnek az eddig irányomban tanusított pártfogásáért köszönetet mondanék, nem mulaszthatom el, hogy szolgálattérségemet ismételtén szíves figyelmükbe ne ajánljam, melyek után maradtam kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1887. december hó 29-én.

ERDÉLYI JÁNOS, borbély.

ECKSTEIN FIESKO

épületfa-anyag raktára Rimaszombat.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miszerint az **Eckstein és Bondy** cég alatt négy év óta fennálló

épületfa-anyag raktárt

1888. január hó 1-én saját részemre átvettém és azt cégem alatt tovább folytatandom.

Reményem, miszerint a n. é. közönség teljes bizodalmit megszerezve, jövőre is minden törekvésem oda fog irányulni, hogy minden tekintetben kielégítsem. — Kérem tehát a n. é. közönséget, becses megrendeléseit által mielőbb alkalmat nyujtani arra, hogy igéretem valóságáról meggyőződ-hessék. — Rimaszombat, 1888. január 1.

Kiváló tisztelettel

ECKSTEIN FIESKO.

FARSANGI DIVAT.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint raktáramat a **farsangi idényre** dúsán felszereltem

divatos különlegességekkel,

a melyet, hogy a főváros első rendű divatáru kereskedőivel szemben is meggyőződtessék a nagyérdemű közönséget versenyképességemről, a legjutányosabb szabott áron becsajtom t. vevőim rendelkezésére.

A midőn t. vevőimnek az eddig irányomban tanusított bizalmukért köszönetemet nyilvánítom, kérem azt ez alkalommal is részemre fentartani és becses megrendeléseikkel szerencséltetni.

Tisztelettel

LANDAU A. FIA,

divatáru kereskedése

(Rimaszombat, főter Gasko-féle házban.)

● Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. ●

2-*

FARSANGI DIVAT.

Nyelvtanító.

Egy tudományosan képzett nő óhajt a francia-, német- és angol-nyelvből leckéket adni. — Bővebbet özv. **Richter Vitusz** üzletében. 2-2

Birtokhasznóbérbeadás.

Gömör-Panyit község határában 100 és néhány hold szántóföld, rét, erdőlegelő és $\frac{5}{8}$ urbéri telekből álló külső birtok, belsőség és házak, több egymásután következő évekre hasznóbérbe bármikor kiadatnak.

Bővebb értesítést ad **Szuhay Zsigmond Nagy-Rőczen.**

Hirdetmény.

6559. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Sifrik Pál** végrehajtónak özv. **Tokai Mihályné** és **Tokai István** végrehajtást szenvedő elleni 56 frt 37 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városában fekvő özv. Tokai Cselényi Rozália, Tokai Mihály, Berta, Tokai Rozália, Tokai István nevében álló, rimaszombati 973. sz. jtkönyvben foglalt 124. hrszám alatt 79. számú házra, 1200 frt, és a rimaszombati 1152. sz. jtkönyvben foglalt 123/a. hrsz. 78/a. számú házra az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi február hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a rimaszombati 973. sz. jtkönyvbeni birtokra 120 frt, rimaszombati 1152. sz. jtk. birtokra 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi november hó 10. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich Lajos, kir. tszéki bíró.

Alapítottott 1861. **WEISZ ID.** Alapítottott 1861.

házi gazdasági cikkek és géppára

Magyarország legrégebb és legnagyobb varrógépraktára.

Budapest, VI. szerecsen-utca 35. sz.

(Opera-utczával szemben)

saját házában (már nem József-tér 4. sz.)

Ajánlja saját gyártmányu, a legjobb anyagból gondosan készített angol rendszerű, **tömör vaságyak és gyermekágyakat**, szab. ruganyos **sodronyágybetéteit** vas- és fakörözetben, amer. rendszerű **koc üléseit**, szab. **mosógépeit** minden háztartásban nélkülözhetlen **ruhamangorló, ruhafacsarókat és ruhaszáritókat**; továbbá **bőrványológépeit** cipészek és bőrkereskedők számára és francia rendszer szerint gyártott kitűnő vasalókályhát. Különösen van szerencsém a t. vevő-közönség b. figyelmét dúsán felszerelt **varrógép** főraktáromra felhívni, melyen minden rendszerű és legjobb gyártmányu **varrógépeket** és alkatrészeket dús készletben tartok. Mindennemű gépjavítás gyáramban gyorsan és olcsón eszközöltetik. Ügyes utazók elfogadtatnak és nagyobb városokban képviselőseké alakítottatnak. 6-6

Hirdetmény.

6511. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kovács János** és **Vjeszt Rudolf** végrehajtónak **néhai Hudecz Pál** hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 1300 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Tisztelez község határában fekvő a tisztelezi 984. sz. jtkönyvben A. I. 1-11. eorszám alatt foglalt ingatlanokból és urb. erdő s legelő illetményből Hudecz Pál nevében álló kétharmad részére az árverést 306 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi február hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor Tisztelez községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 30 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1887. évi december hó 2. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich Lajos, kir. törvényszéki bíró.